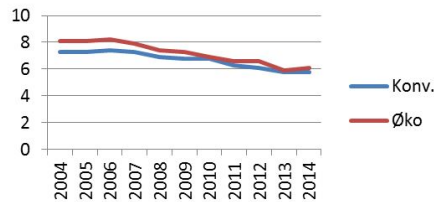

Ny tjekliste til fokus på dødfødte kalve i økologiske malkekvægsbesætninger

Et nyt rådgivningsværktøj kan sikre, at alle sten bliver vendt i besætninger, som har problemer med for mange dødfødte kalve.

Andelen af dødfødte økologiske kalve er faldende, men stadig relativ høj i økologiske malkekvæg-besætninger. De sidste 10 års udvikling er vist i figuren.

Figur. Dødfødte kalve i økologiske og konventionelle malkekvægsbesætninger i perioden 2004–2014.

For at sænke antallet yderligere har et nyt projekt derfor sat fokus på problemstillingen, og et samarbejde mellem seks DLBR-kontorer og Videncentret for Landbrug, Økologi har udviklet et rådgivningsværktøj, som kan bruges i besætninger med mange dødfødte kalve.

Værktøjet er testet hos 71 økologiske mælkeproducenter i 2014, og resultatet finder du i artiklen [her](#)

Spørgeguiden, som du finder nedenfor, stiller med en række underspørgsmål skarpt på følgende områder i besætningen:

- Avlsmæssige forhold
- Staldforhold, flytning og gruppeopdeling hos kælvdyr
- Mineral- og vitaminforsyning
- Fodring frem mod kælvning
- Størrelse og alder hos kælvkvier
- Management omkring kælvning
- Tid, rutiner og ansvar

Spørgeguide til besætningsbesøg med fokus på dødfødte økologiske kalve

Under rundgang i stalden formuleres åbne spørgsmål under de syv temaer. Rådgiveren sikrer, at landmanden tager stilling til situationen, som den er på ejendommen. Samtidig vurderer landmand og rådgiver i fællesskab om der er oplagte muligheder for justeringer.

Alle spørgsmål stilles med fokus på faktorens betydning for netop antallet af dødfødte kalve.

Alle punkter afkrydses enten som "OK", som noget det skal ses nærmere på ("Særligt fokus punkt") eller som "Ikke relevant".

Navn og CHR nummer: _____

OK Særligt fokus punkt Ikke relevant

1. Avlsmæssige forhold. Hvor stor betydning har de for antal dødfødte kalve?

- A: I forhold til køns/kviens kælvningsevne?
(Hvor mange køer har behov for fødselshjælp? Og hvor mange kvier?)
- B: I forhold til tyrens indeks for fødselsevne?
(Kender du tyrens indeks for fødselsevne? Bruger du den viden?)
- C: I forhold til brug af egen avlstyr?
(Kender du avlstyrens indekser?)
- D: Andet vedrørende avl?

2. Staldforhold og gruppeopdeling?

- A: Hvordan er kælvkvier og køer opstaldet frem mod kælvning? (Sommer/vinter?)
- B: Kælver de i enkeltboks eller i grupper?
- C: Har I et særskilt kælvningsafsnit?
- D: Hvor mange m² er der per ko/kælvkvie?
- E: Hvis de er opdelt frem mod kælvning, hvornår sker der gruppeskift i forhold til kælvning?
- F: Hvad med underlag hos højdrægtige?
(Sikrer det koen/kvien komfortabel liggetid?)

3. Mineral- og vitaminforsyning. Er der forhold her, som kan have betydning for antal dødfødte kalve?

- A: Bruges du særskilt mineralblanding til goldkøer?
(Hvilken? Og hvor meget?)
- B: Bruges du særskilt mineralblanding til kælvkvier?
(Hvilken? Og hvor meget? Hvor mange dage før forventet kælvning påbegyndes tildelingen?)
- C: Andet vedr. mineraler og vitaminer?

4. Fodring, hvor stor betydning har den?

- A: Bruger I særskilt foderration til goldkøer?
(Følges en foderplan? Hvilken og hvor tit bliver den afstemt?)
- B: Bruges der særskilt foderration til kælvkvier?
(Følger du en foderplan? Hvilken? Hvor længe? Hvor tit bliver den afstemt den?)
- C: I forhold til energiniveau, ved du hvor meget der tildeles?
(Hvordan afgør du, hvor meget foder goldkøerne/ kælvkvierne skal have?)

- D: Hvordan ligger køernes huld typisk. Er der mange fede?
- E: Andet vedr. fodring?

5. Kælvkvierne – er det en faktor med betydning for antal dødfødte kalve?

- A: I forhold til størrelse?
(Hvor høje er kvierne ved løbning?)
- B: Hvor gamle er kælvkvierne ved kælvning?
(Hvornår begynder du inseminering?)
- C: Kender du hullet på kvierne?
- D: Hvilke arealer afgræsser drægtige kvier om sommeren?
- E: Hvornår møder en højdrægtig kvie en ko første gang?
- F: Andet vedr. kælvkvier?

6. Management omkring kælvning, hvor stor betydning har den på antal dødfødte kalve?

- A: Hvor lang er goldperioden?
- B: Er der overvågning ved kælvning?
- C: Hvor ofte tilses kælvningsarealet? Dag/Nat?
- D: Hvordan håndterer I vanskelige kælvninger?
- E: Hvordan ser det ud med hensyn til tvillinger? Hvor mange tvillingefødsler?
- F: I forhold til hygiejne? Hvor tit rengør I kælvningsarealet?
- G: Hvordan med tekniske hjælpemidler (fx alarm)?
- H: Hvad med mælkefeber – er der mange køer, som har det?
- I: Andet vedr. kælvning?

7. Tid, rutiner og ansvar. Er der forhold her, som påvirker risikoen for dødfødte kalve?

- A: Hvordan med faktoren "TID" – er der tid nok?
- B: Hvordan med aftaler og rutiner omkring en kælvning?
(Findes der manualer/SOP for kælvning?)
- C: Hvordan med klarhed omkring ansvar?
(Hvem har ansvaret her på bedriften?)
- D: Hvordan med stabil / skiftende bemanning?
(Weekend / ferie?)
- E: Følger I op på antal dødfødte kalve – og hvor tit?
- F: Andet vedr. tid, rutiner og ansvar?

8. Andre faktorer på bedriften, som kan påvirke antal dødfødte kalve?

9. Konklusion og videre aftaler